

Nyelvtan

Kedves Gyerekek,

bízok benne, hogy az elmúlt napokban sikerült kipihenni magatokat! Most újult erővel folytatjuk tovább a tanulást. 😊

A mai napon nézd a munkafüzetben lévő feladatokat (mód-, ok-, célhatározó)!

Ha kell, pótold a hiányosságokat!

MF.26-31.oldal

A módhatározó

1. a) Válaszolj módhatározóval a következő kérdésekre, majd a megoldások ragjait karikázd be színessel!

Hogyan megy a csiga?

lassan

Hogyan eszik az, aki nagyon siet?

gyorsan

Hogyan ír az az író, aki kitalált néven írja a műveit?

alnéven

Hogyan nézel valamire, amit nagyon szeretnél?

rággyakorral

hat. igenev
képzője

Hogyan megy az, akinek bizonytalanok a lépétei?

óvatosan

Hogyan hasítja a levegőt a kilótt nyílvessző?

hanggal

Hogyan világít a lámpa, amelyik hol felgyúl, hol elalszik? piroskötő hat. igenev képzője

Hogyan nevei gyerekeit a jó édesanya? lelkisimuláram

Hogyan sír az, aki nem akarja kimutatni bánatát? rejtő hat. igenev képzője

b) Az a) feladat bekarikázott ragjait írjátok a négyzetekbe!

-an
-en

-gal

2. Találd meg a legkifejezőbb módhatározókat a kihagyott helyekre!

A sértett fél hirtelen hátat fordított és elment. Az álmélkodó tömeg csodálkozva nézte a bűvész trükkjeit. A rádió elég hangosan szól. A veremben csak hallan tudott tájékozódni. A ragadozó a magas fűben gyorsan cserkészte be a kiszemelt gazellát. A fegyveres vitézek erőszakkal harcoltak a csata végéig. A rajongók tábora hangosan köszöntötte a közkedvelt énekest. Gyuri álmélkodva figyelte az eléje táruló látványt. A forgalmas úton figyelmelen haladjunk át a gyalogátkelőhelyen. Az ötödikesek sokkal szelven írnak az elsősöknel.

3. Húzd alá a tanult módon a következő mondatok módhatározóit, és írd a vonalra, hogy mik a kifejezőeszközei!

A labdát egész pályán pattogatva vezette a kosár alá.

haldrozói igenév

Nagy csendesén összetakarította a rendetlenül hagyott gyerekszobát.

ragos névszó

Pali egész kis gyerekkorától kezdve remekül úszik.

ragos névszó

A bojtosúszós halak húsos úszóikat mozgatva lassan haladnak előre.

hab. igorék

A konok ember önfejűen él.

ragos mérszék

A kezénél fogva rántotta el a kislányt a száguldó motoros elől.

ragos meherülés mérszék

Az ütközés elkerülése végett hirtelen rálépett a fékre.

habakozósó

4. Keres rokon értelmű kifejezéseket a módhatározók helyére, majd az új szó szerkezetekkel alkoss mondatokat!

jól dolgozik - ügyesen, helyesen, pontosan, hibátlanul, eredményesen
Péti ügyesen dolgozik.

rosszul lélegzik - hangosan, egészenlétlen, csúnyán
A kutya hangosan lélegzik.

zajtalanul lép - halkan, rezimendesen, némán, rezimendesen
Anyja éjszaka halkan lépked.

vadul száguld - gyorsan, primitíven, rezzedelmesen, durván
A motoros gyorsan száguld.

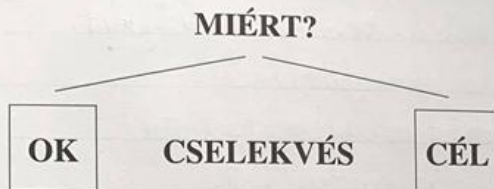
tisztességesen él - becsületesen, feddhetetlen, jószavalóan, megbízhatóan
Az öreg ember becsületesen él.

óvatosan indul - megfontoltan, elővigyázatossan, meggondolva, körültekintően
A kislány megfontoltan indult el a korcsolyával.

szépen ír - gyönyörűen, esztétikusan, angyalian, detszelősen
Kata gyönyörűen ír.

Az ok- és célhatározó

1. Figyeld meg a következő háromszöget, majd egészítsd ki az alatta lévő szabályt!



Az ok- és a célhatározó is arra a kérdésre ad választ, hogy miért megy végbe a cselekvés. A lényeges különbség közöttük az, hogy az okhatározóval kifejezett körülmény a cselekvés előtt következik be, a célhatározóval kifejezett körülmény pedig a cselekvés után fog bekövetkezni.

2. A következő mondatok vegyesen tartalmaznak ok- és célhatározókat is. Aláhúzással jelöld őket a tanult módon, majd a mondat utáni négyzetbe írd be a határozó betűjelét (H_o – okhatározó, H_c – célhatározó)!

- A legény vasárnap elment lánynézőbe.
- Bánatában világgá ment.
- Vörös lett a szeme a sok sírástól.
- Fannit megdicsérték szorgalmáért.
- Tévedésből másnak küldtem el a levelet.
- Hozz lisztet a sütéshez!
- Miattam tört össze a csésze!
- Ez az anyag jó lesz sálnak.
- Hálából feláldozta volna érte életét.
- Nem látja a fától az erdőt.

C
O
O
O
O
C
O
C
C
O



3. Alkoss mondatokat a következő szavakkal úgy, hogy három mondatban okhatározóként, háromban pedig célhatározóként szerepeljen az -ért ragos szó: a bizonyítványért, a jutalomért, a balesetért, pénzért, a győzelemért, a szüleiért

A szavakat tetszőleges sorrendben használhatod fel!

okhatározós mondatok:

Megbüntették a rossz bizonyítványért.

Júli bankkódik a jutalomért.

Az autós fizet a balesetért.

A sok pénzért küzdeni kell.

A győzelemért egy új autót kért.

Anna felelős a szüleiért.

célhatározós mondatok:

A bizonyítványért megjutalmazták.

Szilvia elment a jutalomért.

Sokat tett a balesetért.

Apa pénzért ment a bankba.

A győzelemért megjutalmazták.

Aron halás a szüleiért.

4. Láthatod, hogy az -ért rag közös mindkét határozó esetében, ezért néha gondolkodóba ejthet a helyes besorolásuk. A miatt és a végett névutók használatát azonban könnyű megjegyezni. A miatt csak okot, a végett pedig csak célt fejez ki. Pótold a két névutót a következő mondatokban!

Az üzlet betegség miatt zárva.

Évit kivizsgálás miatt kórházba vitték.

Mandulagyulladás miatt maradtam otthon.

A rendőr a zavar elkerülése végett inkább közbelépett.

A denevérek a könnyebb zsákmányejtés végett csökkentik a kibocsátott ultrahang erősségét.

30

Az autópályán egy sms miatt ütközött össze két autó.

A tortát az egyenlő elosztás végett tíz szeletre vágták.

A rabló kapzsisága miatt végezte a börtönben.

Nem a jegyeid miatt kell veled beszélnem.